אדמיפלגי במהיום ולאחר מיתה ליפלגי בעל מנת · תימה דודאי לא הוה שמעינן מילתא דרבנן במהיום לא הוו פליגי בע"מ הוה פריך שפיר אבל אין ענין זה לזה כלום דאפילו הוו אמרי רבנן בעל מנת גט ואינו גט דלמא במהיום הוו מודו דהוי גט גמור דתנאה הוי לא שמא לא הוי גט כלל דחזרה הוי ועוד דמשמע ליפלגו בעל מנת דבעל מנת יאמרו תמיכים גט ואינו גט הא סבר רב יהודה דבעל מנת לא הוי גט כלל אלא לכשיתן וגרסה לר"י דלרב יהודה לכשיתן הוי גט ודאי אבל עד שיתן הוי ספק והוי גט ואינו גט דמספקא ליה באומר על מנת אי כמעכשיו דמי ואין סברא לומר כלל דלרב יהודה עד שיתן ודאי לא הוי גט דפשיטא ליה לרבנן דרבי ע"מ לאו כאומר מעכשיו דמי אע"ג דבמהיום ולאחר מיתה מספקא להו דא"כ הוה אפכא מר' יוחנן לרבי יוחנן בע"מ מודו רבנן לרבי דהוי כאומר מעכשיו דמי ובמהיום ולאחר מיתה אין מעשה נגמר מיד לרבנן א"כ ע"מ הוי טפי כאומר מעכשיו ממהיום ולאחר מיתה ולהכי פריך וליפלגו בעל מנת ושמעינן דאפי' בעל מנת לרבנן גט ואינו גט כ"ש במהיום ולאחר מיתה וליכא למימר דאי הוו פליגי בע"מ הוה אמינא מהיום ולאחר מיתה לא הוי גט כלל לרבנן דא"כ מתני' דקתני מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט אמאן תרמייה ועוד יש לומר דהכי קאמר אדמיפלגי במהיום ולאחר מיתה ולא השמיענו בהך ברייתא אלא מילתא דרבי דמילתייהו דרבנן דאמרי גט ואינו גט תנא לה במתני' לפלוג בע"מ ולאשמעינן מילתא דתרוייהו דאיכא שניה בשום דוכתא ועוד האריכתי בפרק האומר בקידושין (דף ס:): **חסורי** מיחסרא וכו' · וא"ת למה הולרך להגיה דפליגי רבנן אדרבן שמעון בן גמליאל מנא ליה דפליגי עליה ואומר ר"י דקבלה היתה בידו דפליגי רבנן (ופהלכה כמותו ס"ל ולא כרשב"ג כדמיירי בסמוך): **רבה** אמר הא לא איצטריך · וא"ת בפרק האומנין (ב"מ דף עז. ושם) אמרי' שכר את הפועלים ואחת מעורא הפסד דפועלים וי"ל דשאני התם שאינו אלא שכיר יום שלא שכרו בעל הבית אלא לדלות וכיון שלא הולרך לינו שכירו אבל הכא שהוא חריש ועושה כל מלאכות שבשדה ויש לו חלק בקרקע כמו בעל השדה ומיד כשהתנה עמו לדלות אחרבעה זכה בשליש שדה ואפי' אחת מעורא ולא איצטריך כמו שאר חריסות דמשמע דנטלי רבעא ואפילו לא יצטרכו לדלות ורב יוסף סבר כיון דמשנה עמו משאר חריסות אמרינן הא לא דלה: **הא** קיי"ל הלכתא כרבה · מכאן משמע דבכולי הש"ס הלכתא כרבה לגבי רב יוסף מדלא קאמר והא בהא קיי"ל כרבה כדקאמר ובהא לא קיי"ל כרשב"ג ודלא כאומר הא דקאמר *) הילכתא כרבה לגבי רב יוסף בר מסדה ענין ומחלה היינו דוקא במילי דאיפלגו בבבא בתרא והא דאיצטריך הש"ס לפסוק הלכה בקידושין בפרק קמא (דף ס.) כרבה גבי שיראי לא גריכי שומא פירסא שם [ד"ה והילכתא] **): מכלל

*) [כ"כ קיד: וקמג:] **) [ועי' תוס' כ"ב קיד: ותוס' מגילה כט: ותוס' מנחות לב. ד"ה מעצל ותוס' כ"מ כט. בד"ה והוי והוס' שטושות מד. ד"ה שומר]

מי שאחזו · **אדמיפלגי** · **מהיום ולאחר מיתה** · **גט ואינו גט** · **ולרב יהודה** · **אמר בעל מנת** · **פליגי אדמיפלגי במהיום ולאחר מיתה ליפלגי בעל מנת** · **להודיעך כחו דרבי ליפלגו בעל מנת** · **ולהודיעך כחן דרבנן** · **כח דהיתירא עדיף ליה** · **על מנת שתתני לי מכאן ועד שלשים יום וכו'** · **פשיטא מהו דתימא קפידה לאו קפידא ולזרזה קא אתי קא משמע לן** · **אמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה בצירן כו'** · **מאי תנא דקתני מעשה חסורי מיחסרא והכי קתני אם אמר לה ע"מ שתתני לי איצטליתי ואבדה איצטליתו איצטליתי דוקא קאמר לה רבן שמעון בן גמליאל אומר תתן לו את דמיה ואמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה נמי בצירן באחד שאמר לאשתו הרי זה גיטך על מנת שתתני לי איצטליתי ואבדה איצטליתו ואמרו חכמים תתן לו את דמיה** · **בעא מיניה רבי אסי מרבי יוחנן הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז וחזר ואמר לה מחולים לך מהו** · **תיבעי לרבנן תיבעי לרשב"ג תיבעי לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלא אחלה גבה אבל הכא הא קאמר לה מחולין לך אגבלמא אפילו רשב"ג לא קאמר אלא דקא מפייסה ליה בדמי אבל לגמרי לא אמר ליה אינה מגורשת איתיביה האומר לחבירו קונם שאתה נהנה לי אם אי אתה נותן לבני כור אחד של חטין ושתי חביות של יין ר"מ אומר אסור עד שיתן וחכמים אומרים אף זה יכול להתיר את נדרו שלא ע"פ חכם ואמר הריני כאילו התקבלתי הכי השתא התם לצעורה קא מכוין ולא ציערה הכא משום הרווחה הוא והא לא איצטריך דהוא גברא דאמר ליה לאריסיה כולי עלמא דלו תלת דלוותא ואכלי ריבעא את דלי ארבעה ואכול תילתא לסוף אתא מיטרא אמר רב יוסף הא לא דלה רבה אמר הא לא איצטריכא לימא רב יוסף דאמר כרבנן ורבה דאמר כרבן שמעון בן גמליאל זתיסברא והא קיימא לן הילכתא כוותיה דרבה ובהא אין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל אלא לעולם כרבנן רב יוסף כרבנן ורבה אמר לך אנא דאמרי אפילו לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלצעורה קא מכוין אבל הכא משום הרווחה הוא והא לא איצטריך תנן התם בראשונה היה נטמן יום שנים עשר חדש כדי שיהא חלוט לו התקין הלל הזקן שיהא חולש את מעותיו ללשכה ויהא שובר את הדלת ונכנס ואימתי שירצה הלה יבוא ויטול את מעותיו ואמר רבא מתקנתו של הלל נשמע הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז ונתנה לו מדעתו מגורשת על כורחו אינה מגורשת מדאיצטריך ליה להלל לתקוני נתינה בעל כורחיה דהויא לה נתינה מכלל**

והתניא · **מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט דברי חכמים רבי אומר כזה גט** · **ולרב יהודה דאמר בעל מנת** · **פליגי אדמיפלגי במהיום ולאחר מיתה ליפלגי בעל מנת להודיעך כחן דרבי ליפלגו בעל מנת ולהודיעך כחן דרבנן** · **כח דהיתירא עדיף ליה** · **על מנת שתתני לי מכאן ועד שלשים יום וכו'** · **פשיטא מהו דתימא קפידה לאו קפידא ולזרזה קא אתי קא משמע לן** · **אמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה בצירן כו'** · **מאי תנא דקתני מעשה חסורי מיחסרא והכי קתני אם אמר לה ע"מ שתתני לי איצטליתי ואבדה איצטליתו איצטליתי דוקא קאמר לה רבן שמעון בן גמליאל אומר תתן לו את דמיה ואמר רבן שמעון בן גמליאל מעשה נמי בצירן באחד שאמר לאשתו הרי זה גיטך על מנת שתתני לי איצטליתי ואבדה איצטליתו ואמרו חכמים תתן לו את דמיה** · **בעא מיניה רבי אסי מרבי יוחנן הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז וחזר ואמר לה מחולים לך מהו** · **תיבעי לרבנן תיבעי לרשב"ג תיבעי לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלא אחלה גבה אבל הכא הא קאמר לה מחולין לך אגבלמא אפילו רשב"ג לא קאמר אלא דקא מפייסה ליה בדמי אבל לגמרי לא אמר ליה אינה מגורשת איתיביה האומר לחבירו קונם שאתה נהנה לי אם אי אתה נותן לבני כור אחד של חטין ושתי חביות של יין ר"מ אומר אסור עד שיתן וחכמים אומרים אף זה יכול להתיר את נדרו שלא ע"פ חכם ואמר הריני כאילו התקבלתי הכי השתא התם לצעורה קא מכוין ולא ציערה הכא משום הרווחה הוא והא לא איצטריך דהוא גברא דאמר ליה לאריסיה כולי עלמא דלו תלת דלוותא ואכלי ריבעא את דלי ארבעה ואכול תילתא לסוף אתא מיטרא אמר רב יוסף הא לא דלה רבה אמר הא לא איצטריכא לימא רב יוסף דאמר כרבנן ורבה דאמר כרבן שמעון בן גמליאל זתיסברא והא קיימא לן הילכתא כוותיה דרבה ובהא אין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל אלא לעולם כרבנן רב יוסף כרבנן ורבה אמר לך אנא דאמרי אפילו לרבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דלצעורה קא מכוין אבל הכא משום הרווחה הוא והא לא איצטריך תנן התם בראשונה היה נטמן יום שנים עשר חדש כדי שיהא חלוט לו התקין הלל הזקן שיהא חולש את מעותיו ללשכה ויהא שובר את הדלת ונכנס ואימתי שירצה הלה יבוא ויטול את מעותיו ואמר רבא מתקנתו של הלל נשמע הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז ונתנה לו מדעתו מגורשת על כורחו אינה מגורשת מדאיצטריך ליה להלל לתקוני נתינה בעל כורחיה דהויא לה נתינה מכלל**

ופתניא · **בניחותא דשמעינן מינה מדלאצטריכו לאיפלגוי בהא מכלל דבעל מנת מודו** : **ולרב יהודה** · **אדמיפלגי בהך מתניתא במהיום ולאחר מיתה לאשמעינן דבעל מנת פסלי רבנן וכ"ש הא** : **ומאי להכי איפלגו בהכי להודיעך כחו דרבי מיהו רבנן בעל מנת נמי פסלי** : **אפי' הנא** · **לעיל מינה בדמים דקתני מעשה בצירן כו' מאי דאיה אין שונין מעשה במשנה אלא לראיה** : **תתן לה דמיה** · **דלא איכוין אלא להרווחה דידיה** : **מסו** · **מי הוא הך מחילה קיוס תנאי כאילו נתנתן לו לא** : **איכוי לרבנן** · **דאמרי דמים לאו במקום איצטליה קיימי ודמים לאו איצטליה הן אבל הכא הא אחליהו והוי כאילו קבל מעות ממש דמחילה כקבלה** : **קונס שאסה נסנס לי** · **קונס תהא עליך כל הנאה שתהנה ממני** : **אף זפ** · **אם רצה הנודר יכול להחירו מאילו בלא שאלה אחרת חכם ואומר לו הריני כאילו התקבלתי אלמא מחילה כקבלה** : **משום הרווחה** · **שהיה צריך לנורך בנו** : **הלאה דלוותא** · **כל שאר האריסים שבמקום זה משקין התבואה שלש פעמים בשנה** : **ושקלי ריבעא** · **ומנהג האריסין ליטול רביע התבואה בשביל טורח חריסה וזריעה ויכוס והשקאה וכל צרכי השדה** : **אם דלי ארבע** · **השקה את השדה ארבעה פעמים** : **אתא מטרא** · **בזמן השקאה רביעית** : **הא לא דלה** · **ולא שקיל אלא ריבעא כמנהג המקום** : **הא לא איצטריך** · **ומזלו גרם** : **כרבן שמעון** · **דדמים במקום אצטליה הכא נמי מטר במקום השקאה** : **הלכתא כרבה** · **בכל מקום שנתלה עם רב יוסף חוץ מהדה ענין ומחלה** : **אין הלכה כרבן שמעון** · **דאמר לקמן חוץ מערב ולידן ולחיה אחרונה** : **סבי גרסי אלא לעולם כרבנן** · **כלומר תרוייהו אליבא דרבנן אמרי לה** : **דלצעורה איכוון** · **דכתיב מגרש את אשתו מתוך איבה הוא מגרשה הלכך מספיקא אמרי' לצעורה איכוון ולא תליגן למימר להרווחה איכוון לקולא** : **תנן התם** · **במס' ערכין (דף לא:)** : **בית נטמן** · **הקונה בית בעיר חומה היה נטמן יום שנים עשר חודש אלא ימלאנו המוכר לתת מעותיו כדי שיהא חלוט לו כדכתיב (ויקרא כה) ואם לא יגאל עד מלאת לו וגו'** : **חולש** · **זורק כמו חולש על גויש (ישעיה יד) מטיל גורל** : **ללשכה** · **מחוקנת לכך** : **ויהא שובר הדלת** · **של ביתו ונכנס** : **מתקנתו של הלל** · **דאיצטריך לתקוני נתינה על כרחו אהא נתינה** :

גליון הש"ס
תוס' ד"ה הא קיי"ל כו' מכלל מסמע · עיין במלחמות סוף פ"ע דבמה :

נגב א מיי' פ"ח מהל' גירושין הלכה כא : נד ב מיי' שם פ"ל כב סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמג סעיף ו :

נה ג מיי' שם פ"ל כא טוש"ע שם סעיף ה :

נו ד מיי' פ"ח מהל' מלוה ולוה הלכה יד סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלב סעיף כ :

[נרכות ס. וש"נ]

נז ה מיי' פ"ע מהל' שכירות הלכה ו סמג עשין סט טוש"ע ח"מ סימן שלד סעיף ג :

נח ו מיי' פי"ב מהל' שמיטה ויובל הל' ו :

נט ז מיי' פ"ט מהלכות גירושין הלכה כא סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמג סעיף ד :

נ"ל נמי פליגי]

נ"ל עכ: וש"נ

מדרים כד. סג:

[כ"כ קיד: קמג:]

[נ"ל הכא]

[נ"ל התם]

ס"ל

ערכין לא:

נוסח
בדל טהתנה הגל הקבלת כסף מאותו ואח"כ מחל לה - האם המחלה נחשב כקבלה

תוספות רי"ד
מעשה בצירן וכו' מאן תנא דקתני מעשה חסורי מחסרא והכי קתני אם אמר לה ע"מ שתתני לי אצטליתי ואבדה אצטליתו [אצטליתי] דוקא קא"ל רשב"ג אומר תתן את דמיהומעשה בצירן וכו' אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן כל מקום ששנה ר"ג במשנתינו הלכה כמותו חוץ מערב וצירן וראיה אחרונה (ערב בפ' נפ פשוט צירן בפ' מי שאחזו וראיה אחרונה בפ' דיני ממונות) והלכך אי לא יהבה ליה אצטליתו דוקא לא הויא מגורשת: בעא מיניה ר' אסי מר' יוחנן הרי זה גיטך ע"מ שתתני לי מאתים זוז וחזר ואמר מחולין הן לך מהו א"ל אינה מגורשת דלצעורה איכוין והא לא ציערה: הדוא גברא דא"ל לאריסיה כ"ע דלו תלת דלוותא ואכלי רבעא את דלי ד' ואכיל תילתא לסוף אתא מיטרא ולא איצטריך אמר רב יוסף הא לא דלה רבה אמר הא לא איצטריך וקי"ל הלכה כרבה תנן התם בראשונ' היה נטמן יום י"ב הודש כדי שיהא חלוט לו התקין הלל שיהא חולש אות מעותיו ללשכה [ויהא] שובר את הדלת ונכנס ואימתי שירצה יבא הלה ויטול את מעותיו :

נוסח
בדל טהתנה גיטו הקבלת כסף מאותו · ונתנה לו :
ג) מדעתו
ד) בדל כרחו
ה) הפנו
ו) טלא הפנו
מבנף
◇ ב' לשונות ברבא